

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 5/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 3 päivänä huhtikuuta 2002 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta (HE 31/2002 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Irmeli Virtaranta, valtiovarainministeriö
- tullisihteeri Markus Teräväinen, Tullihallitus
- elinkeinopoliittinen asiamies Asta Mörsky, Tupakkateollisuusliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tupakkaverosta annettua lakia sikarin ja pikkusikarin määritelmän osalta. Esitys liittyy neuvoston antamaan direktiiviin tupakkaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi. Lisäksi lakiin eh-

dotetaan tehtäväksi tupakkatuotteiden verotto-
muutta koskeva tekninen muutos.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2002.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Hallituksen esityksessä on kysymys yksinomaan sikarien ja pikkusikarien määritelmän muutoksesta sillä tavoin, ettei ruskeaan kääreperiin käärittyjä savukkeita voida myydä sika-

reina ja näin hyötyä sikarien alemmasta verokannasta. Muutos perustuu uuteen tupakkaverodirektiiviin, joka on pantava täytäntöön 1.7.2002 mennessä. Valiokunta pitää tupakkaverolain muutosta paitsi direktiivin edellyttämänä myös asianmukaisena, vaikka muutoksen taustalla olevia tuotteita ei olekaan myyty tähän mennessä Suomessa eikä muutoksella ole siten välittömiä vaikutuksia täällä. Savukkeet, sikarit ja pik-

kusikarit kuuluvat yhteisön yhdenmukaistetun valmisteverotusjärjestelmän piiriin, ja niiden siirrot jäsenvaltiosta toiseen tapahtuvat verottomasti ja siten varsin joustavasti. Yhdenmukainen menettely ja sen edellyttämät yhdenmukaiset tuotemääritelmät ovat perusteltuja ja kannattavia tätäkin taustaa vasten.

Valiokunta on lausunut savukkeista kannettavaa veroa koskevaan direktiiviin 92/79/ETY ja muiden tupakkatuotteiden kuin savukkeiden veroa koskevaan direktiiviin 92/80/ETY tehdyistä, mm. veron vähimmäistasoa koskevista muutoksista vuosi sitten lausunnossaan VaVL 13/2001 vp — U 27/2001 vp. Vaikka nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ei ole kysymys näiden direktiivien sisällöstä, valiokunta pitää kuitenkin aiheellisena korostaa tässäkin yhteydessä tupakkatuotteiden verokantojen lähentämisen ja vähimmäisverotason noston merkitystä. Näillä toimilla voidaan lieventää markkinoiden vääristymiä eri jäsenvaltioiden välillä. Tämä tulee entistä merkityksellisemmäksi unionin laajentuessa lähivuosina. Valiokunta uudistaa myös aiemmin esittämänsä kannanoton, jonka mukaan Suomen tulisi suhtautua laajentumisen yhteydessä kriittisesti erityisesti uusille jäsenmaille hyväksyttäviin siirtymäaikoihin. Valiokunta katsoo, että pitkät siirtymäajat voivat vääristää kilpailutilannetta kohtuuttomasti.

Valiokunta on kiinnittänyt lisäksi huomiota useissa tupakkatuotteiden verotusta koskevissa kannanotoissaan myös tupakkatuotteiden harmaatuontiin ja salakuljetukseen (mm. VaVM 32/1999 vp — HE 178/1999 vp ja VaVL 43/1998 vp — U 51/1998 vp). Näistä aiheutuva arvioitu verotulojen menetys on 130—140 miljoonaa euroa vuosittain. Harmaatuontiin ja salakuljetukseen liittyy usein myös muuta rikollisuutta. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa esitettiin erääksi ratkaisuksi tupakkaveron alentamista ja hintojen lähentämistä tätä kautta. Valiokunta pitää kuitenkin oikeampana lähestymistapana harmonisoida tupakkatuotteiden verotuksen tasoa eri jäsenvaltioiden kesken erityisesti korottamalla alhaisimpia verotasoja ja vaikuttamalla aktiivisesti unionin päätöksentekomenettelyyn. Valiokunnan mielestä Suomen sisäisissä tupakkatuotteisiin liittyvissä veroratkaisuissa on pidettävä vertailukohteena lähinnä muita Pohjoismaita ja sen lisäksi pyrittävä ehkäisemään harmaatuontia ja salakuljetusta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 17 päivänä toukokuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Maria Kaisa Aula /kesk	Anni Sinnemäki /vihr
vpj.	Kari Rajamäki /sd	Irja Tulonen /kok
jäs.	Pirjo-Riitta Antvuori /kok	Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
	Matti Huutola /vas	Kari Uotila /vas
	Seppo Kääriäinen /kesk	Jukka Vihriälä /kesk
	Reijo Laitinen /sd	vjäs. Liisa Hyssälä /kesk
	Markku Laukkanen /kesk	Ulla Juurola /sd
	Hanna Markkula-Kivisilta /kok	Bjarne Kallis /kd
	Tuija Nurmi /kok	Kari Kantalainen /kok
	Ola Rosendahl /r	Hannes Manninen /kesk.
	Matti Saarinen /sd	

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.